

Eiropas Savienība sasniegusi vēsturisku rekordu atjaunojamās enerģijas īpatsvarā galapatēriņā. Latvija ieņem 4. vietu

Avoti: Eurostat un Eurowind Neue Energien

Saskaņā ar Eurostat provizoriskajiem datiem par 2025. gadu, atjaunojamo energoresursu īpatsvars ES bruto galaenerģijas patēriņā sasniedzis 26,2%. Salīdzinājumā ar 25,2% 2024. gadā un vien 9,6% 2004. gadā, kad sāka šīs statistikas uzskaitē, vērojams stabils šā rādītāja pieaugums. “Vienkāršiem vārdiem: tas nozīmē, ka arvien vairāk enerģijas, ko ikdienā izmantojam, ir “zaļā” enerģija”, - skaidro enerģētikas eksperts un Eurowind Energy Neue Energien izpilddirektors Arturs Toms Plešs. “Latvija šajā topā ieņem ceturto vietu - aiz Zviedrijas, Somijas un Dānijas, un apsteidzot mūsu kaimiņus Igauniju (6. vieta) un Lietuvu (7. vieta)”.¹

Vēl iespaidīgāks rezultāts fiksēts pašā enerģētikas sektorā: pēc pašreizējiem aprēķiniem, kas vēl var nedaudz precizēties, 2025. gadā jau 49,9% no ES bruto elektroenerģijas patēriņa nodrošināja atjaunojamie energoresursi - tas ir gandrīz divreiz vairāk nekā 2004. gada bāzes līmenis (15,9%) un par 2,4% vairāk nekā gadu iepriekš.

“Kāpēc skaitļi tik ļoti atšķiras - 26,2% un 49,9%? Kā tos pareizi interpretēt? Lieta tāda, ka šo jomu “zaļināt” ir visvieglāk un ātrāk: var būvēt vēja parkus un saules stacijas, kā rezultātā “zaļās” enerģijas īpatsvars kopējā elektroenerģijas “katlā” pieaug. Savukārt māju apkuri un īpaši transportu (aviācija, kravas automašīnas, kuģi) dekarbonizēt ir daudz grūtāk: tur joprojām dominē gāze, nafta un ogles. Tāpēc elektroenerģijā AER īpatsvars jau tuvojas pusei, bet kopējā rādītājā (kur transports un apkure “velk vidējo uz leju”) tas ir daudz pieticīgāks - nedaudz vairāk par ceturto daļu vidēji ES. Starp citu, tieši pēc atjaunojamās enerģijas īpatsvara kopējā enerģētikas portfelī Latvija ieņem 10. vietu ES”.

Ievērības cienīgi, ka atjaunojamo energoresursu izmantošana ES apkures un dzesēšanas sistēmās turpināja pieaugt, un 2025. gadā to īpatsvars sasniedza 27,4%. Tas ir augstākais rādītājs kopš statistikas uzskaites sākuma 2004. gadā (11,7%). Salīdzinājumā ar 2024. gadu šis rādītājs arī nedaudz pieauga.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260723-1>

“Ekoloģijai tas nenoliedzami ir nozīmīgi, īpaši tādos karstuma viļņos, kādi pēdējos gados vasarās pārklāj Eiropu”, - norāda A. T. Plešs.

ES līderis pēc AER īpatsvara kopējā enerģijas patēriņā joprojām ir Zviedrija (65,4%), kur uzsvars likts uz cieto biomasu, hidroenerģiju un vēju. Tai sekoja Somija ar 53,0%, izmantojot cieto biomasu, vēja enerģiju un hidroenerģiju, apsteidzot Dāniju ar 48,2%, kur atjaunojamā enerģija galvenokārt nāk no cietās biomasas, vēja un biogāzes.

“Dinamika ir nepārprotama: valstis, kas sistemātiski ieguldīja vējā un saulē vēl pirms desmit–piecpadsmit gadiem, šodien plūc augļus: lētu un izmaksās paredzamu elektroenerģiju, stabilu ekonomiku. Tam ir jāpievērš uzmanība, jo dārgā enerģija reģionā Krievijas atkarības dēļ kļuva par akūtas rūpniecības krīzes cēloni ES. Rezultātā vērojam atlaišanu vilni ražošanā, par kuru pēdējās nedēļās paziņojuši tādi rūpniecības līderi kā BMW, Porsche, Volkswagen, Mercedes-Benz, Audi, Bosch, HKM, ThyssenKrupp / ThyssenKrupp Steel, Aumovio un citi”, - komentē Eurostat datus enerģētikas eksperts, piebilstot: ja vēlamies saglabāt noturību un konkurēt par investoru piesaisti valstī, enerģijas izmaksas ir stūrakmens.

Par Eurowind Energy Neue Energien

"Eurowind Energy Neue Energien" ir starptautisks atjaunojamās elektroenerģijas ražotājs, kas attīsta liela mēroga vēja, saules un citus zaļās enerģijas projektus. Uzņēmums dibināts 2006.gadā un šobrīd darbojas 17 valstīs visā pasaulē. Grupas pārvaldībā ir atjaunojamās enerģijas aktīvi ar kopējo jaudu 1300 MW, savukārt attīstības stadijā esošo projektu portfelis pārsniedz 58 GW, informē uzņēmums. Latvijā uzņēmums darbojas ar nosaukumu SIA "EWE Neue Energien".